

KLIMAOMSTILLING ER VIKTIGERE ENN BNP-VEKST

Vedtatt av landsstyret i Grønn Ungdom, 29. februar – 1. mai 2016

Økonomisk vekst, ofte målt ved økt bruttonasjonalprodukt (BNP), er politikernes hellige ku; det er et uttalt mål for de fleste politikere og stater å skape økt produksjon og forbruk av varer og tjenester per person.

Globalt vokser økonomien som en helhet bestående av ulike sektorer. Både jordbruk, råvare- og ressursutvinning, produksjon og tjenesteytelse legger i ulik grad beslag på naturressurser, forurensere og skaper avfall.

Det er ingen tvil om at veksten har ført til økt materiell velstand for mange. Likevel vet vi at global oppvarming og andre økologiske kriser truer vår langsiktige velferd og velstand.

All denne økonomiske aktiviteten belaster natur og miljø. Vi har i dag rikelig med empirisk belegg for og kunnskap om hvordan veksten i forbruk og produksjon påvirker livsmangfoldet og -betingelsene på jorda negativt: Tap av biomangfold, ressursknapphet og global oppvarming er noen eksempler.

Siden 1995 har de globale klimagassutslippene bare gått ned én gang, og det var i 2009 - samme år som den globale økonomien krymper på grunn av finanskrisen.

Mange håper det vil være mulig å frikoble økonomisk vekst fra økte utslipp og mer global oppvarming ved hjelp av teknologiske nyvinninger. Samtidig som Grønn Ungdom ønsker velkommen teknologi som reduserer miljøbelastning og utslipp, vil vi ikke basere klimapolitikken eller den økonomiske politikken på håpet om at teknologien alene skal redde oss.

Hvis vi skal ha en rimelig sjanse til å - på en rettferdig måte - begrense global oppvarming til godt under to grader sammenlignet med førindustriell tid, må rike land kutte sine utslipp med rundt 10 % i året. 1,5-gradersambisjonen fra Paris taler for enda dypere kutt.

Det er en vanlig antagelse blant økonomer og klimaforskere at absolutte utslippsreduksjoner på mer enn 3-4 % årlig ikke er kompatibelt med en voksende økonomi. Hvis den økonomiske veksten er på 2 % årlig, må i så fall karbonintensiteten i økonomien reduseres med 6 % årlig, ved at teknologiske fremskritt og energieffektivisering gjør at det blir mindre utslipp per krone verdiskapning. Så langt har vi ikke greid å redusere karbonintensiteten med mer enn 1,5 % i

året gjennomsnittlig globalt.

Grønn Ungdom konstaterer på bakgrunn av dette at noen absolutt frikobling av økonomisk vekst fra utslipp ikke har skjedd, og at en økonomisk politikk som er ensidig innrettet mot vekst derfor ikke er forsvarlig i et klimaperspektiv.

Norge og andre industriland har et stort historisk ansvar for klimakrisa. For å gi fattige land bedre rom til økonomisk utvikling, samtidig som verden når sitt mål om å begrense global oppvarming til godt under to grader, må industrialiserte land umiddelbart innføre tiltak som reduserer innenlands klimagassutslipp med minst 10 % i året.

Hvis det viser seg å være politisk, sosialt og teknologisk mulig å forbedre karbonintensiteten i økonomien radikalt, slik at dette kutt målet kan kombineres med vekst i bruttonasjonalprodukt, så er det positivt. Men vi må ta høyde for at det kanskje ikke lar seg gjøre. I så fall skal hensynet til nødvendige og rettferdige utslippsreduksjoner vektes tyngre

enn hensynet til økonomisk vekst på kort sikt.

I løpet av århundret må Norges økonomi uansett omstilles fundamentalt. Det økologiske fotavtrykket forårsaket av vår økonomiske aktivitet må stabiliseres på et nivå som ikke overstiger Norges rettferdige andel av klodens totale biokapasitet. Politiske mål om BNP-vekst kan aldri trumfe dette hensynet.